

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 180/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného prof. PhDr. JUDr. Marcelou Tittlovou, PhD., LL.M., Bernolákova 492/5, Modra, proti postupu Úradu inšpekčnej služby, útvaru ochrannej služby a prevencie, odboru ochrany a prevencie, oddelenia Západ v konaní vedenom pod ČVS: UIS-147/0-OPOZ-2023 a jeho uzneseniu z 5. septembra 2023 a proti postupu Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Kn 216/23/1100 a jej uzneseniu z 8. novembra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 29. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva nebyť podrobený mučeniu ani krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu podľa čl. 16 ods. 2 ústavy a základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva nebyť podrobený mučeniu alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu podľa čl. 3 dohovoru a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru postupom Úradu inšpekčnej služby, útvaru ochrannej služby a prevencie, odboru ochrany a prevencie, oddelenia Západ (ďalej len „úrad inšpekčnej služby“) v konaní vedenom pod ČVS: UIS-147/0-OPOZ-2023 (ďalej len „napadnutý postup úradu inšpekčnej služby“) a jeho uznesením z 5. septembra 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie úradu inšpekčnej služby“) a postupom Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská

prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Kn 216/23/1100 (ďalej len „napadnutý postup krajskej prokuratúry“) a jej uznesením z 8. novembra 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry“). Sťažovateľ navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie krajskej prokuratúry a vyplatiť mu nemajetkovú ujmu 15 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutým uznesením úradu inšpekčnej služby bola podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnutá vec podozrenia zo spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona.

3. Sťažovateľ ako oznamovateľ podal proti napadnutému uzneseniu úradu inšpekčnej služby sťažnosť, ktorá bola napadnutým uznesením krajskej prokuratúry zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodná.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ pred ústavným súdom tvrdí, že v súvislosti s podozrením páchania zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jeho a prekursorov, ich držania a obchodovania s nimi v zmysle § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona boli proti nemu 2. decembra 2015 nezákonne použité donucovacie prostriedky, a to najskôr zo strany príslušníkov Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V a následne aj zo strany privolaných príslušníkov Pohotovostnej motorizovanej jednotky Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „PMJ“). Ďalej tvrdí, že následne nebol umiestnený v cele policajného zaistenia, ale v inom vyhradenom priestore, že mu bolo opakovane podávané prehľadlo pre podozrenie z požitia drog, že hygienické potreby musel vykonávať do vedra a pod dohľadom kamier, že príslušníci Policajného zboru mu pri obmedzení na osobnej slobode zatlačali oči, použili slzný sprej a vyvinuli aj ďalšie násilie.

5. Sťažovateľ podal v súvislosti s uvedeným viaceré podnety na štátne orgány, avšak neúspešne. Napokon sa obrátil podnetom na verejného ochrancu práv, ktorý vo svojej správe č. 2027/2019/VOP z 29. decembra 2022 uviedol, že vo veci sťažovateľa chýbali viaceré úradné záznamy a príslušná dokumentácia. V dôsledku uvedeného došlo podľa jeho názoru k porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 2 ústavy a čl. 3 dohovoru (nedostatočné preukázanie potreby použitia donucovacích prostriedkov zo strany PMJ v čase, keď už bol sťažovateľ po pokuse o útek spútaný), ako aj čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru (nedostatočné preukázanie potreby umiestnenia sťažovateľa do zákonom neupravených priestorov počas noci, resp. na dlhší ako nevyhnutný čas a bez individuálneho zdôvodnenia).

6. Na podklade predmetnej správy verejného ochrancu práv sťažovateľ podal trestné oznámenie, ktoré však bolo napadnutým uznesením úradu inšpekčnej služby odmietnuté a jeho následná sťažnosť bola napadnutým uznesením krajskej prokuratúry zamietnutá. Tieto orgány podľa sťažovateľa nedôsledne reagovali na nové skutočnosti, a to závery verejného ochrancu práv vyjadrené v predmetnej správe.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie jeho práv podľa ústavy a dohovoru napadnutým postupom úradu inšpekčnej služby a jeho napadnutým uznesením a napadnutým postupom krajskej prokuratúry a jej napadnutým uznesením, ktorými bolo rozhodnuté o jeho trestnom oznámení v súvislosti s postupom príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky pri jeho zadržaní v roku 2015.

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom úradu inšpekčnej služby a jeho napadnutým uznesením:

9. Ústavný súd konštantne poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. V zmysle princípu subsidiarity poskytuje ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný orgán verejnej moci v rámci jemu zverenej právomoci (m. m. I. ÚS 211/2022, II. ÚS 270/2021, II. ÚS 190/2022, II. ÚS 387/2022, III. ÚS 397/2023).

10. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľ mal možnosť podať proti postupu úradu inšpekčnej služby a jeho uzneseniu sťažnosť podľa § 197 ods. 3 Trestného poriadku, pričom túto možnosť aj využil a posúdenie všetkých jeho relevantných námietok tak bolo v právomoci krajskej prokuratúry.

11. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti tak nemá ústavný súd danú právomoc, a preto ju bolo ako takú potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým postupom krajskej prokuratúry a jej napadnutým uznesením:

12. Ústavný súd s ohľadom na predmet tohto konania považuje za potrebné pripomenúť svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 526/2016, I. ÚS 539/2017).

13. Súčasťou základného práva na inú právnu ochranu je jemu zodpovedajúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní zákonom ustanoveným spôsobom sa zaoberať podaním, v ktorom

dotknutá osoba oznamuje skutočnosti podľa nej nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin, a o vybavení takého oznámenia dotknutú osobu riadne vyrozumieť. Súčasťou tohto práva však nie je právo, aby orgány činné v trestnom konaní podaniu oznamovateľa vyhovelí v tom zmysle, že rozhodnú podľa jeho predstáv (m. m. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06, IV. ÚS 180/09).

14. Ústavný súd sa už vyjadril k sťažnostiam, kde sa brojí proti nezačatiu trestného stíhania (II. ÚS 120/2018), a pripomenul, že základné práva a slobody sú v prvom rade ochranou jednotlivcov pred zásahmi zo strany štátnej moci. Trestné právo je formou štátnej represie. Ústavný súd chráni jednotlivcov pred represiou moci, a tak nemôže povzbudzovať represiu moci proti iným jednotlivcom. S istým nadnesením možno povedať, že ústavný súd páchatel'ov „prepúšťa“, ale „nezatvára“ ich (II. ÚS 73/2021, I. ÚS 542/2024).

15. Zároveň si však je ústavný súd vedomý skutočnosti, že sťažovateľ argumentuje porušením svojho práva na ochranu pred neľudským a ponižujúcim zaobchádzaním zo strany príslušníkov Policajného zboru pri výkone im zverenej právomoci. Uvedené podľa názoru ústavného súdu posilňuje potrebu poskytnutia dostatočného a presvedčivého odôvodnenia záverov napadnutého uznesenia s ohľadom na naplnenie požiadavky „účinného vyšetrovania“ (rozsudok vo veci Assenov a ďalší proti Bulharsku z 28. 10. 1998, sťažnosť č. 24760/94). „V stávke“ je dôvera verejnosti v dodržiavanie zásad právneho štátu zo strany orgánov polície, ako aj potreba predchádzania akémukoľvek náznaku tajnej dohody alebo tolerancie nezákonných činov (rozsudok vo veci Lyapin proti Rusku z 21. 7. 2014, sťažnosť č. 46956/09, bod 139).

16. Krajská prokuratúra v napadnutom uznesení poukázala na to, že trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona je úmyselným trestným činom a u páchatel'a sa vyžaduje priamy alebo nepriamy úmysel spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech vykonávaním svojej právomoci spôsobom odporujúcim zákonu, prekročením svojej právomoci alebo nesplnením povinnosti vyplývajúcej z jeho právomoci alebo z rozhodnutia súdu. V danej veci nebol ani podľa krajskej prokuratúry zistený dostatočne určitý predpoklad o tom, že by sťažovateľovi bolo podané prehľadadlo alebo mu inak bola úmyselne spôsobená škoda. Takýto záver nevyplýval ani zo správy verejného ochrancu práv. Riadne nezadokumentovanie priebehu a dôvodov použitia donucovacích prostriedkov a umiestnenia v nevyhovujúcich priestoroch podľa krajskej prokuratúry nenapĺňa zákonné znaky trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 Trestného zákona. Nie každé porušenie zákona zo strany verejného činiteľa totiž napĺňa predmetnú skutkovú podstatu. Nemôže ísť o postup verejného činiteľa založený na jeho právnom názore, aj vo vzťahu k využitiu jeho zákonných oprávnení, a to ani v prípade, ak je tento právny názor rozporný s následným rozhodnutím orgánu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku v prípade, ak nie je výslovne konštatovaná svojvôľa verejného činiteľa pri jeho rozhodovaní. Táto však vo veci sťažovateľa zo zabezpečeného vyšetrovacieho spisu podľa krajskej prokuratúry nevyplývala. Navyše, aj ak by sa preukázal dôvodný predpoklad naplnenia všetkých zákonných znakov prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, k jeho premlčaniu by došlo už v roku 2020. Krajská prokuratúra ďalej uviedla, že na naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu pozbavenia osobnej slobody podľa § 182 Trestného zákona je potrebné, aby páchatel' iného neoprávnené pozbavil osobnej slobody. Obmedzenie osobnej slobody sťažovateľa však bolo realizované zo zákonných dôvodov. Napokon krajská prokuratúra poukázala aj na skutočnosť, že na naplnenie objektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu obmedzenia osobnej slobody podľa § 183 Trestného zákona

je potrebné, aby páchatel' inému bez oprávnenia bránil užívať osobnú slobodu. Zo spisového materiálu však podľa krajskej prokuratúry nevyplývalo, že by bol sťažovateľ neoprávnene obmedzený na osobnej slobode, ale to, že bol na osobnej slobode obmedzený zo zákonných dôvodov.

17. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry konštatuje, že táto primeraným a dostatočne presvedčivým spôsobom reagovala na sťažovateľom vznesené námietky. Krajská prokuratúra sťažovateľovi zrozumiteľným spôsobom objasnila dôvody, na základe ktorých v okolnostiach danej veci neexistoval dôvod na začatie trestného stíhania, ako aj na skutočnosť, že minimálne v časti tvrdeného zneužitia právomoci verejného činiteľa by navyše existovala prekážka premlčania.

18. Ústavný súd v tomto bode považuje za potrebné zdôrazniť, že nijak nespochybňuje závery verejného ochrancu práv a ani dôvodnosť námietok sťažovateľa o tom, že pri jeho zadržaní a následnom postupe mohlo, resp. podľa verejného ochrancu práv malo dôjsť k porušeniu zákona a v dôsledku uvedeného aj k porušeniu práv sťažovateľa. Avšak záver krajskej prokuratúry spočívajúci v tom, že okolnosti danej veci neopodstatňujú začatie trestného stíhania pre konkrétne trestné činy proti konkrétnym osobám, je dostatočne odôvodnený. Nie každá nezákonnosť totiž musí nevyhnutne viesť k vyvodeniu trestnoprávneho postihu, ale môže byť kompenzovaná aj iným spôsobom (v danom prípade napr. postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

19. Ústavný súd preto túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

20. Keďže ústavná sťažnosť bola v dôsledku toho ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa stratilo svoje opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu